

Η ανάγκη για βαθιές μεταρρυθμίσεις στη λειτουργία της αγοράς είναι αναμφίβολα αδήριτη. Κάθε, όμως, μεταρρύθμιση κρίνεται από το περιεχόμενό της. Το επισήμαινω αυτό διότι η συζήτηση που έχει ανοίξει με αφορμή την έκθεση του ΟΟΣΑ τείνει να ξεστρατίζει σε μια δήθεν αντιπαράθεση «μεταρρυθμιστών» και «αντιμεταρρυθμιστών». Η πραγματικότητα, όμως, είναι πιο σύνθετη από αυτές τις απλοϊκές προσεγγίσεις. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του γάλακτος. Η έκθεση προτείνει την κατάρτιση της ένδειξης «φρέσκο», έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι εισαγωγές γάλακτος και να μειωθούν οι επιστροφές ληγμένων προϊόντων, προκειμένου να μειωθούν οι τιμές στο ράφι. Είναι, όμως, αυτή η αλήθεια;

Α) Ως προς το επιχείρημα των εισαγωγών φτηνότερου γάλακτος:

* Η ίδια η έκθεση δεν δίνει απάντηση γιατί το γάλα μακράς διάρκειας, για το οποίο κάλλιστα μπορούν να γίνουν εισαγωγές φτηνότερης πρώτης ύλης, είναι σήμερα ακριβότερο από το «φρέσκο»!

* Ποιος θα ωφεληθεί από αυτήν την «απελευθέρωση» της αγοράς γάλακτος; Ίσως μόνο όσα θα μπορούν, με χρονική άνεση να φέρνουν γάλα

Για την... Τιμή του γάλακτος

από άλλες χώρες, χωρίς τούτο να συνεπάγεται, αυτόμάτως, μείωση της τιμής του προϊόντος στο ράφι.

* Αυτοί που σίγουρα θα ζημιωθούν είναι οι Έλληνες κτηνοτρόφοι, κάτι που και η έκθεση του ΟΟΣΑ συνομολογεί. Η γαλακτοκομική αγελαδοτροφία στην Ελλάδα – ο όρος «συντεχνία» για έναν τόσο παραγωγικό κλάδο της οικονομίας μας είναι ηθικά απαράδεκτος- βρίσκεται ήδη σε δύσκολη θέση. Τα τελευταία χρόνια από 6.000 αγελαδοτρόφους έχουν απομείνει 3.700. Οι ανεξέλεγκτες εισαγωγές θα τους εξοντώσουν, όπως και χιλιάδες άλλους επαγγελματίες και παραγωγούς που συνδέονται με τη γαλακτοκομία.

* Στην έκθεση του ΟΟΣΑ, καταγράφεται ως υψηλή η τιμή αγοράς του γάλακτος από τον παραγωγό. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις μικρές

και διάσπαρτες εκμεταλλεύσεις, το κόστος ενέργειας, χρήματος και ζωοτροφών, αλλά και στο ανάγλυφο της χώρας. Στην πραγματικότητα, όμως, η τιμή του γάλακτος στο ράφι εκπορεύεται κατά τη διακίνηση και πώλησή του. Η ίδια η έκθεση αναγνωρίζει ότι στην Ελλάδα, η διαφορά ανάμεσα στην τιμή παραγωγού και στην τιμή στο ράφι είναι

κατά 35% υψηλότερη σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της ΕΕ!

* Αξίζει να σημειωθεί ότι το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων παραμένει για τη χώρα μας εξαιρετικά ελλειμματικό. Το 2012 το συνολικό έλλειμμα ανήλθε σε 1,134 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ για τα γαλακτοκομικά προϊόντα άγγιξε τα 407 εκατομμύρια. Οι αθρόες εισαγωγές γάλακτος είναι βέβαιο ότι θα το εκτοξεύσουν περαιτέρω.

Β) Η έκθεση υπολογίζει το κόστος

των επιστροφών ληγμένων στο 5% της τιμής του γάλακτος. Άρα με την επιμύκνωση ευελπιστεί σε μείωση 5-6 λεπτών το λίτρο:

* Κατ' αρχάς κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι η επιμύκνωση θα μηδενίσει τις επιστροφές, ούτε ότι αυτή η μείωση θα περάσει στην τελική τιμή. Οι εταιρείες ή το σούπερ μάρκετ μπορούν κάλλιστα να καρπωθούν το κέρδος. Η πρόσφατη μείωση στο ΦΠΑ στην εστίαση είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα.

* Αλλά κι αν ακόμη η μείωση αυτή αποτυπωθεί ελακτύρως στην τιμή του γάλακτος στο ράφι, θα σημανεί, στην καλύτερη περίπτωση, για μια τετραμελή οικογένεια που καταναλώνει 4 ποτήρια γάλα ημερησίως, εξοικονόμηση 1,5 ευρώ το μήνα. Κανείς δεν μπορεί να έχει αντίρρηση σε ρυθμίσεις που στοχεύουν και στην ελάχιστη ανακούφιση του οικογενειακού προϋπολογισμού, αρκεί, όμως, να μην έχουν δυσανάλογα αρνητικές παρενέργειες σε παραγωγικούς τομείς, όπως εν προκειμένω στη γαλακτοκομία.

Γ) Τέλος, κάτι που η έκθεση παραγνωρίζει, αλλά οφείλουν να το γνωρίζουν οι καταναλωτές, είναι ότι όσο υψηλότερη θερμική επεξεργασία υφίσταται το γάλα τόσο μειώνεται η βρεπτική του αξία. Σήμερα ως «φρέσκο παστεριωμένο γάλα» ορίζεται το γάλα το οποίο έχει υποβληθεί σε θερμική επεξεργασία 71,7ο C και για 15 δευτερόλεπτα, ενώ το «γάλα υψηλής παστερίωσης» έχει θερμανθεί σε θερμοκρασία 85ο C έως 127ο C.

Επιπλέον, όπως επισήμανε ο υπουργός, καθηγητής κ. Αθανάσιος Τσαυτάρης, η επιμύκνωση της διάρκειας ζωής του φρέσκου γάλακτος, εγείρει και ζητήματα για τη δημόσια υγεία.

Θεωρώ, λοιπόν ότι στις συμβουλές των διεθνών οργανισμών θα πρέπει να στεκόμαστε κριτικά. Να δεχόμαστε και να εφαρμόσουμε ό,τι είναι χρήσιμο και ευεργετικό για την οικονομία μας.

Κανείς δεν θέλει μια οικονομία «σοβιετικού τύπου». Κανείς, όμως, δεν θέλει και να εφαρμόσουμε χωρίς πρωτογενή παραγωγή, γιατί σε αυτήν την περίπτωση το «ραντεβού» με την ανάπτυξη θα αργήσει πολύ...

* Ο κ. Μάξιμος Χαράκοπουλος είναι αναπληρωτής υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

* Του Μάξιμου Χαράκοπουλου